

ONTWERPBESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-HOLLAND

Betreft : WnbG ontwerpbesluit
Zaaknummer : OD.360996
Aanvrager : Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland
Locatie : Natura 2000-gebied 'Naardermeer'

VERZONDEN 21 MAART 2022**A. Besluit**

1. Onderwerp aanvraag
2. Besluit
3. Procedure
4. Zienswijze
5. Wijzigingen t.o.v. ontwerpbesluit

B. Voorschriften**C. Overwegingen**

1. Wettelijk kader
2. Inhoudelijke beoordeling aanvraag
3. Conclusie

D. Samenhangende besluiten**E. Kennisgeving****A. ONTWERPBESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-HOLLAND****A.1 Onderwerp aanvraag**

U bent voornemens om meerdere vormen van populatiebeheer van de grauwe gans (*Anser anser*), brandgans (*Branta leucopsis*), grote Canadese gans (*Branta canadensis*), kleinste Canadese gans (*Branta hutchinsii minima*) en Nijlgans (*Alopochen aegyptiaca*) uit te voeren in het Natura 2000-gebied Naardermeer. Deze activiteiten zijn beschreven in uw Faunabeheerplan Ganzen Noord-Holland 2021-2024¹, dat op 13 juli 2021 door ons College is goedgekeurd. De activiteiten, die u via het door u zogenoemde gecoördineerde beheer in het Natura 2000-gebied Naardermeer uit gaat voeren, vinden plaats op basis van de door ons College afgegeven provinciale ontheffing voor het populatiebeheer van bovengenoemde ganzensoorten² en de door ons College afgegeven provinciale opdracht Nijlgans³.

De activiteiten die u ten behoeve van ganzenbeheer gaat uitvoeren zijn weergegeven in tabel 1. Het populatiebeheer van de ganzen⁴ betreft koppelreductie (doden van broedparen van 1 februari tot en met 31 maart) voorjaarschot (doden van ganzen van 1 maart tot en met 30 april), nazomerafschot (doden van kleine lokale populaties niet zijnde grauwe ganzen van 1 augustus tot en met 30 september), nestbehandeling (jaarrond eieren behandelen/dompelen) en de ruivangsten (vangen en doden van ruiende ganzen met gebruik van CO2 van 1 mei tot en met 15 juli). Een nadere beschrijving van de activiteiten heeft u beschreven op pagina 18-20 van de door u aangeleverde Passende beoordeling (hierna: PB, zie bijlage 1 bij dit besluit).

¹ Op uw website te vinden op <https://fbnoordholland.nl/publicaties>

² De ontheffing met kenmerk OD.357591, d.d. 1 februari 2022, geldig tot en met 31 januari 2024

³ De opdracht met kenmerk 1151887/1151928, d.d. 10 december 2018, geldig tot en met 30 november 2024

⁴ Het populatiebeheer van ganzen ziet uitsluitend op de in de vergunning zogenoemde standganzen, welke ganzen betreffen die jaarrond in Nederland verblijven en in Nederland broeden)

Tabel 1. Ganzenbeheeractiviteiten, weergegeven per type, periode, tijd en soort. N.b. de Indische gans is geen onderdeel van uw aanvraag. Bron: "Passende beoordeling ganzenbeheer, Natura 2000-gebieden: 'Eemmeer & Gooimeer Zuidoever', 'Naardermeer' en 'Oostelijke Vechtplassen'", met projectcode FNFB2102, d.d. 24 december 2021, p. 18.

#	Maatregel	Periode	Restricties	Soort
1	Koppel- voorjaarsafschot	1 februari t/m 30 april	1 voor zonsopkomst tot 1 uur na zonsondergang	1,2,3,4
2	Nazomer afschot	1 augustus t/m 30 september	1 voor zonsopkomst tot 1 uur na zonsondergang	2,3,4
3	Nestreductie	Jaarrond	Overdag	1,2,3,4
4	Ruivangsten	1 mei t/m 31 juli	Overdag	1,2,3

*Soort: grauwe gans (1), brandgans (2), Canadese gans (groot en klein) (3), nijlgans en Indische gans (4)

Om op locatie te komen zal het Natura 2000-gebied met voertuigen en/of vaartuigen worden betreden. Tijdens het verplaatsen binnen het Natura 2000-gebied wordt gebruik gemaakt van bestaande wegen en paden, maar u betreedt niet met voertuigen kwetsbare habitattypen. Bij het gebruik van boten vaart u met een snelheid van maximaal 5 km/u, wat lager is dan de maximale toegestane vaarsnelheid in het gebied, zodat golfslag en aantasting van drijvende en/of onderwatervegetatie wordt voorkomen. U voert ook afschot uit vanaf/vanuit deze boten.

Ruivangsten worden uitgevoerd door te voet op het land, of met meerdere boten te water rustig ruiende ganzen op te drijven richting een op het land opgebouwde vangkraal. Na de vangst worden ganzen in een container geleid waar ze worden gedood met behulp van CO₂.

Koppelreductie, voorjaarsafschot en nazomerafschot wordt uitgevoerd door maximaal 2 jagers per deelgebied met geweer, die gelijktijdig en gezamenlijk actief zijn en de volgende middelen inzetten:

- Hagelgeweer (kaliber 12);
- Kogelgeweer (maximaal kaliber .243);
- Geluiddemper;
- Drone met warmtebeeldcamera;
- Hond.

Voor de uitvoering van koppelreductie, voorjaarsafschot en nazomerafschot verdeelt u het Naardermeer in twee deelgebieden, gesplitst langs de spoorlijn die door het gebied loopt. Deze deelgebieden heeft u op kaartmateriaal weergegeven in bijlage 29 van de PB (zie bijlage 1 bij dit besluit). Per deelgebied wordt er maximaal 2 dagen per week uitgevoerd, zodat er 5 dagen in de week in elk deelgebied geen verstoring optreedt. In totaal wordt er dus, verspreid over de twee deelgebieden, maximaal 4 dagen per week uitgevoerd in het Naardermeer. Hierbij wordt er altijd maar in één deelgebied tegelijkertijd uitgevoerd, zodat er te allen tijde rust kan worden gegarandeerd in het andere deelgebied. Per uitvoeringsdag zijn maximaal twee uitvoerders actief, die gezamenlijk optrekken en dus beide altijd maar in één deelgebied aanwezig zijn. Per uitvoeringsdag worden maximaal 60 schoten genomen. U gebruikt daarnaast geluiddempers, om zo akoestische verstoring te minimaliseren. De voordelen van het gebruik van een geluiddemper licht u in detail toe in uw PB op pagina 22-25. De hond wordt uitsluitend gebruikt om gewonde of gedode dieren te apporteren.

De uitvoering van de activiteiten is in handen van een door u zogenoemd 'Gecoördineerd Beheerteam', wat onder de algehele coördinatie van de Faunabeheereenheid Noord-Holland (hierna: FBE) staat. U stemt de uitvoering van de activiteiten af met de natuurbeheerder van het Naardermeer.

A.2 Besluit

Wij zijn voornemens de aanvraag van de Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland om een vergunning op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb voor gecoördineerd ganzenbeheer in het Natura 2000-gebied 'Naardermeer' te verlenen. De beschrijving van het project in de aanvraag en eventuele bijlagen maken onderdeel uit van deze vergunning.

Het besluit treedt op de datum van verzending in werking en is geldig tot en met 30 november 2024.

A.3 Procedure

Uniforme openbare voorbereidingsprocedure

De aanvraag wordt behandeld met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Deze aanvraag is door ons ontvangen op 24 december 2021 en geregistreerd onder kenmerk OD.360996.

A.4 Zienswijze

Gedurende de periode van terinzagelegging kunnen belanghebbenden schriftelijk of mondeling zienswijzen over het ontwerpbesluit naar voren brengen. Ingediende zienswijzen worden met het uiteindelijke besluit en de bijbehorende stukken ter inzage gelegd.

Schriftelijke zienswijzen kunnen worden gericht aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, Postbus 2095, 1620 EB Hoorn onder vermelding van het zaaknummer dat op het ontwerpbesluit staat vermeld.

A.5 Wijzigingen ten opzichte van ontwerpbesluit

<P.M.>

B. VOORSCHRIFTEN EN BEPERKINGEN

Wij verbinden aan deze vergunning de volgende voorschriften en beperkingen.

1. U als vergunninghouder dient ervoor zorg te dragen dat aan alle binnen de vergunde activiteiten werkzame personen, waaronder het personeel van derden, een toereikende schriftelijke instructie is verstrekt die is gericht op het voorkomen en uitsluiten van activiteiten die tot gevolg (kunnen) hebben dat de aan de vergunning verbonden voorschriften niet worden nageleefd.
2. Alle door of namens gedeputeerde staten gegeven aanwijzingen dienen onverwijld te worden opgevolgd.
3. Indien bij de uitvoering van de vergunde handelingen incidenten plaatsvinden waardoor onbedoeld schade aan het Natura 2000-gebied optreedt, waaronder ook het vrijkomen van schadelijke stoffen valt, dient hiervan onverwijld melding te worden gemaakt aan de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord via postbus@odnhn.nl, onder overlegging van alle relevante gegevens.
4. De uitvoering van de activiteiten dient te worden afgestemd met de natuurbeheerder.
5. Habitattypen⁵ blauwgraslanden, hoogveenbossen, overgangs- en trilvenen, ruigten en zomen en vochtige heiden dienen niet te worden betreden met voertuigen. Betreden te voet dient geminimaliseerd te worden en enkel ter uitoefening van ruivangsten.
6. Voertuigen dienen te allen tijde op de bestaande wegen en paden te blijven om aantasting van de habitattypen⁵ blauwgraslanden, hoogveenbossen, overgangs- en trilvenen, ruigten en zomen en vochtige heiden en de doelsoorten zegge-korfslak⁶ en groenknolorchis⁷ te voorkomen.
7. Binnen de habitattypen⁵ blauwgraslanden, hoogveenbossen, overgangs- en trilvenen, ruigten en zomen en vochtige heiden dienen geen vangkralen en/of containers geplaatst te worden tenzij op duidelijke aanwijzing van de natuurbeheerder.
8. Ruivangsten worden in een jaar niet meerdere keren op dezelfde locatie binnen een habitatype⁵ uitgevoerd.
9. Golfslag en aantasting van drijvende en/of onderwatervegetatie dient zoveel mogelijk te worden voorkomen. Dit geldt ook voor de leefgebieden van de platte schijfhoren. Boten dienen zich daarom met een snelheid van maximaal 5 km/u door het Natura 2000-gebied 'Naardermeer' te verplaatsen zodat de golfslag minimaal blijft.
10. Om aantasting van nestlocaties van de aangewezen broedvogels aalscholver, zwarte stern, purperreiger, snor en grote karekiet te voorkomen, dienen in gebruik zijnde nestplaatsen niet te worden betreden voor nestbehandeling of afschot.
11. Afschot bij broedkolonies van de aalscholver dient op minimaal 50 meter afstand uitgevoerd te worden.
12. Nazomerafschot (van 1 augustus tot en met 30 september) kan niet worden toegepast op de grauwe gans.
13. Bij afschot dient te allen tijde gebruik gemaakt te worden van een geluiddemper.
14. Uitvoering van afschot dient maximaal op 2 dagen per week plaats te vinden per deelgebied⁸.
15. Er zijn bij afschot maximaal twee uitvoerders actief per deelgebied en deze dienen gezamenlijk op te treden.

⁵ De verspreiding van de aangewezen habitattypen als bedoeld in dit besluit is op kaartmateriaal weergegeven in bijlage 2 van de PB, en is terug te vinden in bijlage 1 bij dit besluit.

⁶ Het bekende verspreidingsgebied van de zegge-korfslak is op kaartmateriaal weergegeven in bijlage 8 van de PB, en is terug te vinden in bijlage 1 bij dit besluit.

⁷ Het bekende verspreidingsgebied van de groenknolorchis is op kaartmateriaal weergegeven in bijlage 9 van de PB, en is terug te vinden in bijlage 1 bij dit besluit.

⁸ De deelgebieden zijn op kaartmateriaal weergegeven in bijlage 29 van de PB, en zijn terug te vinden bijlage 1 bij dit besluit.

16. Uitvoering van afschot vindt per dag slechts in één deelgebied plaats.
17. Er worden per dag per deelgebied maximaal 60 schoten genomen.

Wij wijzen u erop dat als u activiteiten niet conform de aanvraag en de voornoemde voorschriften en beperkingen uitvoert u mogelijk in overtreding bent van de Wnb. Wij kunnen dan door middel van de oplegging van een last onder dwangsom dan wel door middel van bestuursdwang de met de wet strijdige situatie beëindigen. Dit kan in uw geval betekenen dat de activiteiten ten behoeve van bovengenoemd project geheel of gedeeltelijk worden stilgelegd totdat weer wordt voldaan aan het bij of krachtens de Wnb bepaalde (dit zijn de bestuursrechtelijke sancties). Ook kunnen strafrechtelijke sancties worden opgelegd.

C. OVERWEGINGEN

C.1 Wettelijk kader

Bevoegdheid tot vergunningverlening

Op grond van artikel 1.3, eerste lid Wnb, in samenhang met artikel 2.7, tweede lid Wnb zijn Gedeputeerde Staten van de provincie met betrekking tot projecten of activiteiten, tenzij anders bepaald, waar het project of de activiteit wordt gerealiseerd, onderscheidenlijk verricht, het bevoegd gezag ten aanzien van de beoordeling van een aanvraag om vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid Wnb.

Beoordeling aanvraag

Op grond van artikel 2.7, tweede lid Wnb is een vergunning vereist voor het uitvoeren van projecten die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied. Zodanige projecten zijn in ieder geval projecten die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

Beschermde gebieden

De aanvraag heeft betrekking op het Natura 2000-gebied 'Naardermeer'. Het Natura 2000-gebied is aangewezen als Habitatrictlijngebied en Vogelrichtlijngebied.

Natuurlijke kenmerken van het gebied

Voor een omschrijving van de doelen en hun staat van instandhouding wordt verwezen naar de gebiedendatabase (www.natura2000.nl/gebieden/noord-holland).

C.2 Inhoudelijke beoordeling aanvraag

De beoordeling van de aanvraag en de bijbehorende belangenafweging vindt plaats in vier stappen:

1. identificeren mogelijke negatieve effecten op het Natura 2000-gebied;
2. toets aan de instandhoudingsdoelstellingen;
3. bepalen van cumulatieve effecten vanwege de uitvoering van andere activiteiten;
4. noodzaak tot het nemen van mitigerende of andere maatregelen om eventuele negatieve effecten te beperken.

Voor de beoordeling van de aanvraag hebben wij gebruik gemaakt van de bij de vergunningaanvraag ingediende documenten:

- Uw aanvraag van 24 december 2021;
- Het rapport "Passende beoordeling ganzenbeheer, Natura 2000-gebieden: 'Eemmeer & Gooimeer Zuidoever', 'Naardermeer' en 'Oostelijke Vechtplassen'", met projectcode FNFB2102, d.d. 24 december 2021 (hierna: PB, zie bijlage 1 bij dit besluit)

Daarnaast hebben wij ook gebruik gemaakt van de volgende informatiebronnen:

- Profielendocumenten (Min LNV, 2008)
- Het definitieve aanwijzingsbesluit van het natuurgebied (Min E&L);
- De ontheffing met kenmerk OD.357591, d.d. 1 februari 2022;
- De opdracht met kenmerk 1151887/1151928, d.d. 10 december 2018.

Identificeren mogelijke negatieve effecten

De mogelijke effecten van de voorgenomen ganzenbeheeractiviteiten zijn te onderscheiden in drie groepen die een vergelijkbaar type verstoring genereren:

1. Beheer middels afschot (koppelreductie, voorjaarsafschot en nazomerafschot);
2. Beheer middels ruivangsten;
3. Beheer middels nestbehandeling.

Met de effectenindicator⁹ heeft u bepaald welke elementen van de voorgenomen activiteiten moeten worden beoordeeld op negatieve significante effecten. U heeft gekozen voor activiteiten waarvoor storingsfactoren reeds zijn bepaald, waarbij u de effectenindicator heeft geraadpleegd voor de activiteiten 'jacht' en 'waterrecreatie'. Voor de activiteit jacht heeft u gekozen omdat de mogelijke invloed van faunabeheer maatregelen (het wegnemen van soorten, verstoring door geluid en de optische verstoring) overeenkomstig is met jacht. Aanvullend is bij het de maatregel ruivangsten ook de activiteit waterrecreatie gekozen, dit omdat gedurende deze maatregel ganzen bijeen worden gedreven met behulp van boten.

Mogelijke storingsfactoren die gepaard gaan met de voorgenomen ganzenbeheeractiviteiten in het Natura 2000-gebied zijn volgens u:

1. verontreiniging door vervoersbewegingen van en naar locaties voor de beoogde maatregel;
2. verstoring door geluid: aanwezigheid mensen, voertuigen, schoten, drone en alarmerende ganzen;
3. verstoring door licht: koplampen van voertuigen bij betreding vóór zonsopkomst of na zonsondergang;
4. verstoring door trilling: bij verplaatsingen door het gebied met voertuigen;
5. optische verstoring: aanwezigheid van mensen, voertuigen, drone en vangmateriaal;
6. verstoring door mechanische effecten, betreding van kwetsbare habitats, gebruik van voertuigen;
7. verandering in populatiedynamiek, aantal ganzen.

Een uitgebreide uitwerking van de effectbeoordeling heeft u beschreven op pagina 21-26 van de PB (zie bijlage 1 bij dit besluit).

De storingsfactoren 'oppervlakteverlies' en 'bewuste verandering soortensamenstelling' sluit u bij de voorgenomen ganzenbeheeractiviteiten in het Naardermeer op voorhand uit. De beoogde activiteiten zijn van tijdelijke aard en het beschikbare oppervlak van habitattypen en doelsoorten gaat niet achteruit. De soortensamenstelling zal daarnaast niet worden aangepast, aangezien er geen inheemse soorten in hun volledigheid worden verwijderd en er ook geen nieuwe soorten worden geïntroduceerd. Wij zijn het eens met deze keuze.

Bij de uitvoering van afschot voor zonsopgang en na zonsondergang kan van 1 februari tot en met 30 april en van 1 augustus tot en met 30 september lichtverstoring plaatsvinden (zie punt 2), bijvoorbeeld door de koplampen van voertuigen tijdens het verplaatsen van of naar de locatie. Aangezien eventuele lichtverstoring incidenteel en kortstondig zal plaatsvinden in een periode waarin het Natura 2000-gebied minder van belang is voor vogelsoorten waarvoor het gebied is aangewezen, worden volgens u geen significant negatieve effecten verwacht op de doelsoorten en instandhoudingsdoelstellingen. Effecten door lichtverstoring sluit u derhalve dus op voorhand ook uit. Wij zijn het eens met deze redenering.

Vervoersbewegingen incidenteel gebruik van gemotoriseerde voertuigen. Het beoogde gebruik van voertuigen past volgens u binnen het huidige gebruik in het gebied en hiervoor zullen dus weinig tot geen extra verkeerswegen plaatsvinden. Derhalve worden door u geen significant negatieve effecten verwacht op de instandhoudingsdoelen door verontreiniging als gevolg van de beoogde maatregelen. U sluit significante negatieve effecten door verontreiniging dus uit. Wij kunnen ons vinden in deze redenering.

Door inzet van een drone, wordt het gebruik van voertuigen en betreden van de gebieden voor het lokaliseren van nestlocaties van ganzen geminimaliseerd. Uit onderzoek blijkt dat verstoring van (broed)vogels door drones doorgaans beperkt blijft tot de momenten van stijgen en dalen. Tellingen van de kolonie purperreigers, welke met behulp van een drone in Natura 2000-gebied Naardermeer zijn verricht, hebben bijvoorbeeld geen verstorend effect gehad op de purperreiger. Hierbij werd een vlieghoogte van 30 meter aangehouden.

Gedode of gewonde dieren dienen te allen tijde te worden opgehaald en kunnen niet worden achtergelaten in het gebied. Verstoring van (broed)vogels door het gebruik van een apporterende hond is volgens u gelijk of zelfs minder versturend dan het ophalen van gedode of gewonde dieren door de uitvoerder zelf. U geeft aan dat het apporteren in het dichtbegroeide landschap van het Naardermeer een beperkte verstoring voor de broedende vogels oplevert, die vergelijkbaar is met de optische verstoring van de aanwezigheid van de uitvoerder zelf.

⁹ <https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/effectenindicator.aspx>

Toets aan de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied.

Passende beoordeling

Wanneer een project niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied maar afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen significante gevolgen kan hebben voor het desbetreffende gebied, dient de initiatiefnemer op grond van artikel 2.8, eerste lid van de Wnb passende beoordeling van de gevolgen voor het gebied op te stellen.

Beheerplan

Voor elk Natura 2000-gebied moet een beheerplan worden opgesteld. Het beheerplan bevat gedetailleerde informatie over de aanwezigheid van natuurwaarden, de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen en de instandhoudingsmaatregelen die daartoe getroffen dienen te worden. Het beheerplan beschrijft daarnaast welke activiteiten en ontwikkelingen het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

Voor het relevante Natura 2000 gebied is het beheerplan vastgesteld. Wij hebben het beheerplan bij deze aanvraag betrokken.

Ruivangsten en nestbehandeling volgens het beheerplan

In het Natura 2000-beheerplan Naardermeer 2020-2026 is op p. 239-240 opgenomen:

"Het beperken van de zomerpopulatie van de Grauwe gans heeft gunstige effecten op Natura 2000-doelen, zoals rietbroedvogels en Zwarte stern. Grauwe ganzen belemmeren in het broedseizoen namelijk de ontwikkeling van aaneengesloten krabbenscheervelden (broedhabitat van de Zwarte stern) en de riet-ontwikkeling. Nestbehandeling vindt in het voorjaar plaats op de broedlocaties van ganzen, in het riet. Bij deze handeling kunnen rietbroedvogels verstoord worden. Nestbehandeling vindt echter voornamelijk plaats in de periode wanneer nog maar een beperkt aantal rietbroedvogels is teruggekeerd en de vogels zich nog niet in de broedterritoria hebben gevestigd. Door rekening te houden met kwetsbare locaties en periodes van vogels en de activiteiten af te stemmen met Natuurmonumenten worden significante effecten van verstoring voorkomen. De activiteiten nestbehandeling en ruivangsten kunnen in het beheerplan worden opgenomen conform de voorwaarden van de beschikking d.d. 1 september 2015 en indien afstemming plaats vindt met Natuurmonumenten en zijn dan vergunningvrij.

Categorie 4b¹⁰.

Uit het voorgaande blijkt dat de uitvoering van ruivangsten en nestbehandeling in het Natura 2000-beheerplan 'Naardermeer' als vergunningvrije activiteiten zijn bestempeld, mits wordt uitgevoerd conform de voorwaarden van een oude beschikking en mits er afstemming plaatsvindt met Natuurmonumenten. De beschikking waarnaar wordt verwezen betreft een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, d.d. 1 september 2015 met kenmerk 643533/659344. Deze beschikking is niet meer geldig. Daarnaast blijkt uit uw PB dat de wijze van uitvoering die u nu voorstaat afwijkt van hetgeen in de oude beschikking is beschreven. Wij komen dan ook tot de conclusie dat de door u nu aangevraagde activiteiten, op de wijze zoals u die heeft beschreven in de PB, niet vrijgesteld zijn van de vergunningplicht van artikel 2.7, lid 2 van de Wnb.

Afschot volgens het beheerplan

In het Natura 2000-beheerplan Naardermeer 2020-2026 is op p. 240 opgenomen:

"Het uitvoeringsplan voor het toekomstig populatiebeheer van ganzen voor zover dit nieuwe activiteiten bevat zoals afschot en/of wijzigingen in de uitvoering bevat, moet worden getoetst aan de Wet Natuurbescherming en goedgekeurd worden door het bevoegd gezag. Daarbij kunnen op basis van de natuurtoets voorwaarden aan de maatregelen en uitvoeringswijze worden gesteld. Dit resulteert in een separate vergunning.

Categorie 3¹¹.

Uit het voorgaande blijkt dat de activiteit afschot (zowel koppelreductie als voorjaarsafschot en nazomerafschot) niet is vrijgesteld van de vergunningplicht van artikel 2.7, lid 2 van de Wnb.

Effecten op habitattypen

Het Natura 2000-gebied Naardermeer is aangewezen voor verschillende habitattypen. Het

¹⁰ Categorie 4b: Niet vergunningplichtige activiteit met specifieke voorwaarden

¹¹ Categorie 3: Vergunningplichtige activiteiten die afzonderlijk vergunningplichtig blijven

Naardermeer is een natuurlijk meer dat op de overgang van de hoge zandgronden van het Gooi naar het (veen- en) poldergebied van West-Nederland ligt. Het Naardermeer is een gebied met afwisseling van natte bossen, rietlanden, trilveen, veenmosrietlanden, vochtige heiden en open water met waterplanten. Het gebied is landelijk het belangrijkste gebied voor hoogveenbos. Het grote oppervlak kranswierwater met een goede kwaliteit is daarnaast bijzonder. Op pagina 30-32 van de PB (zie bijlage 1 bij dit besluit) legt u per habitattypen in detail uit wat de belangrijkste waarden en ontwikkelingen voor elk habitattypen zijn, en waar knelpunten zijn te verwachten. De locaties van de ondergenoemde habitattypen zijn op kaartmateriaal weergegeven in bijlage 2 van de PB (zie bijlage 1 bij dit besluit).

U verwacht dat de mogelijke effecten op de habitattypen zwakgebufferde vennen (H3130), kranswierwateren (H3140) meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (H3150) en overgangs- en trilvenen (H1740) bestaan uit golfslag en het aantasten van de drijvende- en onderwatervegetatie door mechanische verstoring door boten. Door nabij deze habitattypen langzaam te varen (<5 km/u) wordt golfslag beperkt en verwacht u geen significante effecten op deze habitattypen.

Mogelijke effecten op de habitattypen vochtige heiden (H4010), blauwgraslanden (H6410), ruigten en zomen (H6430), overgangs- en trilvenen (H1740) en hoogveenbossen (H91D0) betreffen bodemverdichting en vertrapping van vegetatiestructuren. Dit vindt plaats wanneer deze gebieden worden betreden met voertuigen. Om significante negatieve effecten te voorkomen betreedt u deze habitattypen niet met voertuigen. U betreedt deze habitattypen alleen te voet bij de uitvoering van ruivangsten, en slechts éénmaal per jaar. Gedurende de ruivangsten plaatst u in deze habitattypen alleen vangkralen en/of containers op duidelijke aanwijzing van de natuurbeheerder. Bij het uitvoeren van afschot en nestbehandeling betreedt u deze habitattypen niet te voet en niet met voertuigen. Voertuigen maken uitsluitend gebruik van bestaande wegen en paden.

Effecten op habitatsorten

Het Natura 2000-gebied Naardermeer is aangewezen voor de zegge-korfslak, gestreepte waterroofkever, bittervoorn, kleine modderkruiper, groenknolorchis en platte schijfhoren. Op pagina 32-33 van de PB (zie bijlage 1 bij dit besluit) bespreekt u per habitatsort in detail wat de belangrijkste waarden en ontwikkelingen van elke soort zijn, en waar knelpunten zijn te verwachten. Het bekende verspreidingsgebied van de zegge-korfslak in de afgelopen 10 jaar in het Naardermeer is op kaartmateriaal weergegeven in bijlage 8 van de PB (zie bijlage 1 bij dit besluit). De bittervoorn, de kleine modderkruiper en de platte schijfhoren komen verspreid door het gehele Naardermeer voor. De bekende groeiplaatsen van de groenknolorchis in de afgelopen 10 jaar staan weergegeven op de kaart in bijlage 9 van de PB (zie bijlage 1 bij dit besluit).

De zegge-korfslak (H1016) is gevoelig voor verstoring door trilling en mechanische effecten. Door het leefgebied van de zegge-korfslak niet met voertuigen te betreden en daarnaast met voertuigen alleen bestaande wegen en paden te gebruiken kunnen negatieve effecten op de soort en het leefgebied volgens u worden uitgesloten.

De gestreepte waterroofkever (H1082), bittervoorn (H1134), kleine modderkruiper (H1149) en platte schijfhoren (H4056) zijn allen soorten die voorkomen in water bij watervegetatie. Gedurende de uitvoering van de activiteiten kan verstoring van deze soorten optreden door passerende boten. Door de golfslag kunnen de soorten zelf worden verstoord, maar voor de gestreepte waterroofkever en de platte schijfhoren geldt dat ook hun leefgebied door deze golfslag kan worden aangetast. Om golfslag, verstoring van soorten en aantasting van leefgebieden te voorkomen vaart u met een snelheid van 5 km/u door het gebied heen. Door deze maatregel, gecombineerd met de kortstondige en plaatselijke aard van de verstoring, verwacht u geen significante negatieve effecten op de habitatsorten of hun leefgebied.

Effecten op broedvogels

Het Natura 2000-gebied Naardermeer is aangewezen voor de broedvogels aalscholver, purperreiger, zwarte stern, snor en grote karekiet. Op pagina 34-37 van de PB (zie bijlage 1 bij dit besluit) bespreekt u per broedvogelsoort in detail wat de belangrijkste waarden en ontwikkelingen van elke soort zijn, en waar knelpunten zijn te verwachten. Bekende (potentiële) broedlocaties in het Naardermeer van de afgelopen 10 jaar van de aalscholver, purperreiger, zwarte stern, snor en grote karekiet zijn op kaartmateriaal weergegeven in respectievelijk bijlagen 10, 11, 12, 13 en 14 van de PB (zie bijlage 1 bij dit besluit).

De broedvogelpopulatie van de aalscholver (A017) laat in het Naardermeer een significante afname zien, al is de trend regionaal sinds 1990 positief en tussen 2007-2019 stabiel. Landelijk heeft de aalscholver een positieve trend vanaf 1990 en een stabiele trend tussen 2007-2019. U stelt dat de

afname in het Naardermeer te maken heeft met de afnemende geschiktheid van het Markermeer als foerageergebied. U geeft aan dat verstoring van nestplaatsen een bedreiging kan vormen voor de aalscholver in het Naardermeer. De broedperiode van de aalscholver kan soms al in december beginnen, maar vindt normaliter plaats tussen half februari en eind juni, waarbij de laatste kuikens tot en met augustus afhankelijk kunnen zijn van het nest. De geplande activiteiten zullen plaatsvinden tijdens de broedperiode van de aalscholver. In de omgeving van de bekende broedkolonie van aalscholvers kunnen eveneens broedgevallen van ganzen worden verwacht. Met name tussen 1 februari en 30 april kan door koppelreductie en voorjaarsafschot de meeste optische of geluidsverstoring worden verwacht. Derhalve dient de broedkolonie tijdens de uitvoering volgens u zoveel mogelijk te worden vermeden. U wilt koppelreductie en afschot uitvoeren op meer dan 50 meter afstand van de broedkolonies, waarbij u gebruik maakt van geluiddempers. Zo verwacht u geen significante negatieve optische of geluidsverstoring van afschot. Nestbehandeling van ganzen nabij de broedkolonie betreft volgens u een kortstondige en incidentele handeling en zal enkel sporadisch optische verstoring tot gevolg hebben. U acht het geheel vermijden van de kolonie op een afstand minder dan 50 meter niet noodzakelijk, gezien de kortdurende aard van de verstoring en de binding van de broedvogels met de nestplaats. Tijdens de beoogde activiteiten, in combinatie met de maatregelen, verwacht u gezien de lage frequentie en de tijdelijke aard van de activiteiten geen significant negatieve effecten op de aalscholver als broedvogel.

De purperreiger (A029) broedt voornamelijk in rietvegetaties, struwelen en moerasbossen. De broedpopulatie in het Naardermeer wordt als positief beoordeeld en voldoet in gunstige jaren aan het instandhoudingsdoel van 60 broedparen. Tussen 2007-2019 is er in het Naardermeer geen significante aantalsverandering vastgesteld. Landelijk laat de purperreiger als broedvogel vanaf 1990 en tussen 2007-2019 een significante toename zien. Een aandachtspunt in het Naardermeer is de achteruitgang van goed ontwikkelde rietzones als broedbiotoop van de purperreiger. Deze achteruitgang wordt mede veroorzaakt door ganzenvraat. U stelt dat populatiebeheer van de ganzen in het Naardermeer derhalve een positieve werking kan hebben op de purperreiger als broedvogel. Nestbehandeling, koppelreductie en voorjaarsafschot in april vinden tegelijk plaats met broedperiode van de purperreiger (zie ook tabel 1), welke globaal loopt van begin april tot eind juni. Om verstoring zoveel mogelijk te voorkomen betreedt u tijdens de uitvoering van nestbehandeling of afschot niet de broedhabitats nabij broedlocaties van de purperreiger. Gedurende de broedperiode kunnen de broedgebieden van de purperreiger desalniettemin kortstondig worden verstoord door optische verstoring en geluidsverstoring van een schot. U maakt gebruik van geluiddempers, wat de verstoring beperkt. Door de binding van broedvogels met het nest en territorium zullen de purperreigers daarnaast volgens u minder snel opvliegen. Bij een verstoring zullen ze, als ze toch opvliegen, tevens snel terug keren naar het nest. In de periode augustus – september migreert de purperreiger richting Afrika, om begin april weer terug te keren. Ook in deze periode kunnen volgens u incidenteel individuen van de purperreiger kortstondig worden verstoord. Doordat met name de purperreiger kolonies significant negatief worden beïnvloed door ganzenvraat en concurrentie om nestplaatsen met Nijlganzen is de afweging tussen een kort durende impuls verstoring door een schot, zonder significant negatieve effecten, volgens u aanvaardbaar. Derhalve kunnen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor de purperreiger volgens u op voorhand worden uitgesloten.

De zwarte stern (HA197) broed van nature op drijvende waterplanten, wortelstokken, drijfhout etc. in het water van moerasgebieden en leeft in kolonieverband. In het Naardermeer heeft de zwarte stern als broedvogel een wisselende populatietrend, die tussen 2007-2019 een significante afname laat zien. Na 2016 heeft de zwarte stern niet meer gebroed in het Naardermeer. Landelijk is er in de trend geen significante verandering aangetoond. Het aantal broedparen in het Naardermeer wisselt onder andere vanwege uitwisseling met gebieden in de Oostelijke Vechtplassen. De afname in het Naardermeer kan te wijten zijn aan een afname van vochtige, bloem- en insectenrijke graslanden of een vertroebeling van het water, waardoor er minder zicht is op vis. Daarnaast kan de oorzaak ook liggen bij de aanwezigheid van grote aantallen ganzen nabij broedlocaties. Populatiebeheer van ganzen wordt derhalve door u gezien als een activiteit met een mogelijke positieve uitwerking voor de zwarte sterk. De broedperiode is gewoonlijk vanaf begin mei tot eind juli. Verstoring van de broedvogels door koppelreductie of voorjaarsafschot zal daarom niet plaatsvinden en negatieve effecten kunnen volgens u op voorhand worden uitgesloten. Na het broedseizoen, in de periode juli – september migreert de zwarte stern richting Afrika. Dit valt samen met de periode van het nazomerafschot. Eventuele verstoring door nazomerafschot zal, gezien de tijdelijke impuls verstoring, volgens u geen negatief effect hebben op de migratie van de zwarte stern. De in bijlage 12 van de PB weergegeven potentiële broedlocaties zijn sinds 2016 niet meer in gebruik door de zwarte stern. Mits de soort hier gedurende het broedseizoen in de toekomst ook niet aanwezig is, kan ook verstoring als gevolg van nestbehandeling worden

uitgesloten. Als er wel broedgevallen aanwezig zijn, voert u nabij de broedlocaties geen nestbehandeling uit. Verstoring door voorbijvarende vaartuigen is kortstondig en incidenteel van aard, waardoor u geen significante negatieve effecten van deze verstoring verwacht.

Het Naardermeer is voor de snor (A292) een kerngebied. De populatie is in het Naardermeer in de periode 1980-2000 flink gestegen, en het aantal broedparen voldoet in het gebied aan de instandhoudingsdoelstellingen. Sinds 1990 zijn geen significante aantalsveranderingen in het Naardermeer vastgesteld. Landelijk laat de broedpopulatie van de snor sinds 1990 en tussen 2007-2019 een significante toename zien. De snor broedt met name in de periode begin april tot eind juli. In deze periode vinden de activiteiten koppelreductie, voorjaarsafschot en nestbehandeling plaats. Optische verstoring wordt grotendeels voorkomen, doordat de snor zich diep in de rietkraag ophoudt. Verstoring door schoten of passerende boten zijn daardoor enkel akoestisch, waarbij de verstoring door het gebruik van geluiddempers wordt geminimaliseerd. Het is met name van belang dat, wanneer een activiteit in de nabijheid van mogelijke broedgevallen van de snor wordt uitgevoerd, de aanwezige rietvegetatie niet wordt betreden. Dit doet u dan ook niet. Hiermee worden volgens u verstoring en significant negatieve effecten op het broedsucces en de instandhoudingsdoelstelling voorkomen.

De grote karekiet (A298) broedt en foerageert in voldoende stevige rietkragen van meer dan drie meter breed. Een goede waterkwaliteit en helder water zijn belangrijk voor kwalitatief goede rietvegetaties. In het Naardermeer gaat het niet goed met de grote karekiet. De soort broedt sinds 2006 al niet meer in het gebied. Ook landelijk laat de grote karekiet al vanaf 1990 een significante afname zien. De oorzaak van de afname van de grote karekiet in het Naardermeer is volgens u onduidelijk. Verwacht wordt dat de achteruitgang van het oppervlak en de kwaliteit van het riet, een achteruitgang in het aanbod van waterinsecten en de afwezigheid van moerasruigte en struweel nabij het resterende riet een rol spelen. Overbegrazing van het riet door de sterke toename van het aantal ganzen speelt naar verwachting ook een grote rol. Populatiebeheer van standganzen wordt door u derhalve gezien als een activiteit met een mogelijke positieve uitwerking voor de grote karekiet. De broedperiode van de grote karekiet betreft de periode van begin mei tot eind juli. Dit overlapt met de activiteiten nestbehandeling en ruivangsten. De in bijlage 14 van de PB weergegeven potentiële broedlocaties tonen de locaties waar broedgevallen in de laatste 10 jaar verwacht konden worden. Deze gebieden worden echter al lange tijd niet meer gebruikt door de grote karekiet. Mocht er toch een broedgeval zijn, dan voert u in de nabijheid geen nestbehandeling uit. U plaatst nabij broedgevallen geen containers of vangkralen ten behoeve van ruivangsten. U vaart bij de ruivangsten met boten niet sneller dan 5 km/u. Op deze wijze is er sprake van voldoende afstand en kortstondige verstoring, wat volgens u geen significante negatieve effecten op de grote karekiet hebben.

Effecten op niet-broedvogels

Het Natura 2000-gebied Naardermeer is aangewezen voor de niet-broedvogels grauwe gans en kolgans, waarbij het gebied fungeert als slaap- en rustplaats in de winter. Op pagina 37-38 van de PB (zie bijlage 1 bij dit besluit) bespreekt u per niet-broedvogelsoort in detail uit wat de belangrijkste waarden en ontwikkelingen van elke soort zijn, en waar knelpunten zijn te verwachten.

Bij ganzenbeheer wordt onderscheid gemaakt tussen trekganzen (overwinterende ganzen) en standganzen (jaarrond in Nederland verblijvende en in Nederland broedende ganzen). De populatie ganzen in de zomer (de zomerpopulatie) bestaat uit standganzen. De zomerpopulatie wijkt af van de winterpopulatie. Dit komt omdat de winterpopulatie zowel de standganzen als de in de winter binnengekomen trekganzen omvat. De aanwijzing van het Natura 2000-gebied 'Naardermeer' geldt voor overwinterende ganzen en niet voor standganzen die in de zomerperiode in het Naardermeer aanwezig zijn.

Het Naardermeer is voor de grauwe gans (A043) belangrijk als slaapplaats in de winter. Vanaf begin oktober migreren trekganzen van deze soort uit het buitenland richting Nederland. Vanaf februari migreren deze ganzen weer Nederland uit, en begin maart zijn de meeste overwinterende trekganzen weer vertrokken. Het aantal ganzen in de winter is de laatste jaren licht afgenomen. Dit heeft volgens u waarschijnlijk te maken met de extensivering van graslanden in de bufferzone en de afname aan vrij zicht door hoge vegetatie aan de westzijde. Het Naardermeer is daardoor minder aantrekkelijk als foerageergebied. In het Naardermeer is geen significante verandering vastgesteld van het aantal individuen van de grauwe gans als wintergast. Landelijk kent de populatie van de grauwe gans in de winter een positieve trend met een significante toename. De standganzenpopulatie kan in de zomer een probleem vormen voor overige natuurwaarden in het Naardermeer. Met name in de ruiperiode (globaal van 1 mei tot en met 15 juli) eten standganzen

onder andere grote hoeveelheden riet. Dit belemmert volgens u de ontwikkeling van jonge verlandingsvegetaties en nestgelegenheid.

Het ganzenbeheer in het Naardermeer richt zich vanaf februari volledig op de gedurende de zomer aanwezige standganzen. In februari zijn nog zowel standganzen als trekganzen die nog willen vertrekken aanwezig. In deze periode is het verschil tussen standganzen en trekganzen te herkennen aan hun gedrag. Ganzen kennen een stevige paarband, waarbij man en vrouw vooral gepaard optrekken. In de wintermaanden zijn ze vaak nog vergezeld van jongen van dat jaar. In groepen ganzen kunnen met zorgvuldig observeren families worden onderscheiden. De paarband kan vanaf het tweede levensjaar ontstaan. In de loop van de winter lossen de grote groepen op en vallen uiteen in kleinere groepen, waarbij mening paar zich afzondert van de massa. Paren en losse groepjes paren houden zich dan op en nabij de toekomstige broedplaatsen op. De paren zijn dan dus goed herkenbaar en uit hun gedrag is af te leiden dat dit lokale broedvogels zijn. Ze zijn dus op basis van gedrag te onderscheiden van de op hetzelfde moment aanwezige trekganzen, waardoor koppelreductie in deze periode zich exclusief kan richten op standganzen, en alleen wanneer op basis van het vertoonde gedrag wordt vastgesteld dat het standganzen betreffen. Verstoring van trekganzen vindt plaats door optische en geluidsverstoring van het schot. Door gebruik te maken van geluiddempers en door per dag in circa 50% van het Natura 2000-gebied rust te behouden wordt verstoring van de trekganzen zoveel mogelijk beperkt. Nazomerafschot (1 augustus tot en met 30 september) voert u niet uit op de grauwe gans, om te voorkomen dat er overlap is met binnenkomende trekganzen. Gelet op de grote ganzenpopulatie, in combinatie met de te treffen maatregelen, voorkomt volgens u significante negatieve effecten op de niet-broedvogel grauwe gans. De bekende broedgebieden van de grauwe gans staan weergegeven op de kaart in bijlage 5 van de PB (zie bijlage 1 bij dit besluit).

Voor wat betreft de kolgans (A041) zijn de negatieve effecten door de activiteiten volgens u verwaarloosbaar en niet van wezenlijke invloed zijn. De kolgans is met name een wintergast in Nederland, en komt in de zomerperiode bijna niet voor. De soort is gedurende de uitvoeringsperiode van de activiteiten grotendeels niet aanwezig. Echter, gedurende koppelreductie en voorjaarsafschot, wanneer er incidenteel nog wel resterende wintergasten nog aanwezig kunnen zijn, worden rustende individuen van de kolgans op open water zoveel mogelijk vermeden. Als er verstoring optreedt, is dit derhalve enkel tijdelijk. Deze kortstondige verstoring zal volgens u geen negatief effect hebben op de instandhoudingsdoelen van de soort, en worden dus ook niet verwacht.

De overige ganzensoorten die u voornemens bent om te beheren (brandgans, grote Canadese gans, kleinste Canadese gans en Nijlgans) zijn geen van allen aangewezen doelsoorten in het Naardermeer. Een toetsing van significante negatieve effecten op deze soorten is hier derhalve niet aan de orde.

Cumulatieve effecten

Op grond van de Wnb dient bekeken te worden of een te vergunnen project afzonderlijk, maar ook in combinatie met andere projecten significante gevolgen kan hebben. Deze cumulatietoets is vooral van belang voor projecten die een mogelijk negatief (maar niet significant) gevolg hebben, om te bezien of een project in cumulatie alsnog tot een significant effect zou kunnen leiden.

Doordat de maatregelen worden uitgevoerd door een vast gecoördineerd beheerteam, allen reeds bekend met het Natura 2000-gebied waarin de uitvoering zal plaatsvinden, en in directe samenwerking met de lokale terreinbeherende organisaties, wordt volgens u met cumulatieve effecten op voorhand reeds rekening gehouden. De uitvoerders zijn tevens betrokken bij en/of verantwoordelijk voor het monitoren van de soorten waarvoor de Natura 2000-gebieden instandhoudingsdoelen kennen. Hierdoor is er bij de uitvoerders veel lokale kennis aanwezig, waardoor afstemming van de maatregelen op de aanwezige natuurwaarden in constante ontwikkeling zijn. Hierdoor is er onder de uitvoerders voldoende kennis aanwezig om goed te kunnen toetsen of de beoogde maatregelen zonder verstoring uitgevoerd kunnen worden.

Maatregelen die eventuele schade beperken

Om negatieve effecten op doelsoorten en habitattypen te voorkomen neemt u maatregelen, zoals voorgaand al is benoemd. Samenvattend neemt u de volgende maatregelen:

- U vaart met boten maximaal 5 km/u om golfslag en aantasting van drijvende en/of onderwatervegetatie te voorkomen;
- U betreedt kwetsbare habitattypen niet met voertuigen en gebruikt voertuigen uitsluitend op bestaande paden en wegen;

- U minimaliseert de betreding van kwetsbare habitattypen te voet, en enkel ter uitoefening van ruivangsten;
- Ruivangsten voert u in een jaar niet meerdere keren op dezelfde locatie binnen een habitatype uit.
- Om aantasting van nestlocaties van aangewezen broedvogels te voorkomen betreedt u in gebruik zijnde nestplaatsen niet gedurende nestbehandeling of afschot;
- Afschot bij broedkolonies van de aalscholver voert u op minimaal 50 meter afstand uit.
- Van 1 augustus tot en met 30 september voert u geen nazomerafschot uit op de grauwe gans;
- Bij afschot gebruikt u te allen tijde een geluiddemper;
- Uitvoering van afschot voert u maximaal op 2 dagen per week uit per deelgebied¹².
- Bij afschot zijn maximaal twee uitvoerders actief per deelgebied en deze treden gezamenlijk op.
- Uitvoering van afschot vindt per dag slechts in één deelgebied plaats.
- Er worden per dag per deelgebied maximaal 60 schoten genomen.

C.3 Conclusie

Omdat er door toepassing van voornoemde maatregelen geen sprake is van significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied 'Naardermeer' is het aantonen van alternatieven, dwingende redenen van groot openbaar belang en het nemen van compenserende maatregelen niet nodig. Op basis van voorgaande is het mogelijk om voor gecoördineerd ganzenbeheer in het Natura 2000-gebied 'Naardermeer' aan de Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland te Haarlem een vergunning te verlenen.

Deze conclusie geldt nadrukkelijk onder de door ons gestelde voorwaarden en beperkingen.

D. SAMENHANGENDE BESLUITEN

Dit besluit heeft alleen betrekking op hoofdstuk 2 (Natura 2000-gebieden) van de Wnb. Wij wijzen u erop dat uw aanvraag betrekking heeft op een activiteit waarvoor mogelijk ook op grond van andere wet- en regelgeving een besluit nodig is. Tevens kunnen er overige belemmeringen zijn in het kader van ruimtelijke belangen.

D. KENNISGEVING

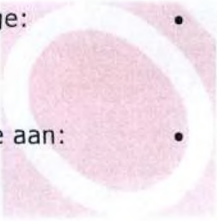
Van dit besluit zal conform artikel 3:44 Awb door ons kennis worden gegeven op de website www.officielebekendmakingen.nl.

Meer informatie

<P.M.>

Rechtsbescherming

<P.M.>

Bijlage: • Passende beoordeling ganzenbeheer, Natura 2000-gebieden: 'Eemmeer & Gooimeer Zuidoever', 'Naardermeer' en 'Oostelijke Vechtplassen', met projectcode FNFB2102, d.d. 24 december 2021.

Kopie aan: • Afdeling Toezicht en Handhaving OD NHN

¹² De deelgebieden zijn op kaartmateriaal weergegeven in bijlage 29 van de PB, en zijn terug te vinden bijlage 1 bij dit besluit.